

Brez hranilnih vlog ste bili 2 posojilni in konsumni zadrugi.“

K lastnemu imetju računimo tudi zadružne zaklade, (če tudi se pri bilanci med pasivo prišteti morajo), pa tudi v drugih zavodih naložene denarje, vrednost posestev, zemljišč, hiš in papirjev ter konecletna gotovina.

K tujemu posojilniškemu imetju pripadajo le hranilne vloge (in izposojila) z naraslimi obrestmi vred.

Lastnega imetja so imele posojilnice l. 1894.

Na Koroškem: zadružnih zakladov 32.192 gld., zadružnih deležev 114.330 gld., naloženega denarja i. t. d. 84.553 gld., gotovine 22.084 gld., skup 253.150 gld.

Na Kranjskem: zadružnih zakladov 124.448 gld., zadružnih deležev 184.033 gld., naloženega denarja 197.094 gld., gotovine 75.795 gld., skup 581.370 gld.

Na Primorskem: zadružnih zakladov 16.942 gld., zadružnih deležev 60.618 gld., naloženega denarja i. t. d. 71.814 gld., gotovine 16.279 gld. skup 165.680 gld.

Na Štajerskem: zadružnih zakladov 336.772 gld., zadružnih deležev 259.064 gld., naloženega denarja 667.763 gld., gotovine 108.800 gld., skup 1.373.409 gld. Lastno imetje vseh slovenskih posojilnic 2.372.618 gld.

Tujega imetja (hranilnih vlog) so imele posojilnice:

Na Koroškem 897 900 gld. Na Kranjskem 2.704.825 gld. Na Primorskem 434.267 gld. Na Štajerskem 4.499.139 gld., skup 8.536.131 gld.

Na 100 gld. tujega imetja imajo slovenske posojilnice 28 gld. lastnega.

Na Koroškem je to razmerje: tuje 100 : 28 lastno. Na Kranjskem 100 : 21. Na Primorskem 100 : 38. Na Štajerskem 100 : 30.

Ta razmerja bi bila še pravilnejša, ako bi k tujemu imetju računali še „izposojila“, katera pa niso bila velika.

Posojilnicam z omejeno zavezo je posebno svetovati, da imajo poleg tujega imetja tudi veliko lastnega. Na Štajerskem je sicer ena sama taka posojilnica (mari-borska), pa ta je res dobro založena z lastnim premoženjem, katero je iznašalo lani 143.000 gld., namreč 50.000 gld. deležev, skoro toliko rezervnega zaklada in zopet skoro toliko ustanov za dobrodne in dijaške (Rapočeve) ustanove. Večina slovenskih posojilnic se po tem ravna, da imajo visoke deleže, ako zaveza zadruga ni neomejena. To vidimo pri eni (najstarejši) koroški in pri nekaterih kranjskih posojilnicah. Ker so posojilnice na ta način osnovane, uživajo potrebno zaupanje pri občinstvu. Res ne gledajo nekatere najnovejše posojilnice, osobito takozvane Raiffeisnove na Kranjskem, da bi kmalu prišle do lastnega premoženja, a pri teh nas tolaži to, da so vpeljale neomejeno poroštvo. Vsled tega občinstvo tudi takim denarnim zadrugam svoje novce brez vse skrbi zaupa. Toda načelstvo, ki vodi tako posojilnico, katera le s tujimi novci razpolaga, naklada si veliko skrbi, ako hoče častno izvrševati prevzeto težko nalogo. Zatorej svetujemo še enkrat slovenskim posojilnicam, da gledajo in delajo na to, da bodo poleg tujega imetja tudi imele kaj svojega premoženja.

Kmetijske raznoterosti.

Na zadnji mesečni živinski semenj v Ljubljani se je prignalo 659 konj in volov, 440 krav in 69 telet, skupaj 1168 glav. Za govedino je bila kupčija dobra, za konje srednja.

Če govedo napenja, da se mu 15 gramov salmijakoveca in 10 gramov terpentinovca olja v pol litru vode. To se ponavlja vsake pol ure, dokler živini ne odleže. Namesto salmijakoveca rabi se tudi lahko apnena voda. Napravi se z gašenjem živega apna, ali pa tudi če ugašeno apno polijemo z vodo in zmešamo in potem počakamo, da se apno usede na dno.

Proti rji. Predno jeseni spraviš kmetijsko orodje, moraš ga namazati z zmesjo, ki se naredi, če se stopi tri dele špeha in 1 del smole. Ta zmes se namaže s cunjjo ali s krtačo. Orodje potem po zimi ne rjavi.



Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

IV.

Oprava nižjih činov.

Dve leti trajalo je moje učenje. Izrasel sem, postal mož in že dve leti nosil junkersko uniformo. Grabbe je bil imenovan za polkovnika, in prvo stotnijo je prevzel Mičurin, ki je bil imenovan za stotnika. Po mojej želji je Valerjan Makarič v moje vežbanje odločil najboljšega vojaka v stotniji, Vojceha, ki je bil doma iz Litve. Dali so mi puško in municijo in potem je prihajal po trikrat na teden v moje stanovanje Vojceha, ki me je sprva učil kako se mora po vojaški držati, potem korakati in kako ravnati s puško. Učil sem se vsega s svojim običajnim zanimanjem, potrpljenjem in ustrajnostjo, tako da sem čez dva meseca znal dobro korakati in rabiti puško. Pri tem vojaku, katerega sem jako ljubil, naučil sem se narazen vzeti vso puško, čistiti jo z trdo opeko, polirati s polirovnikom bodalo, puškino cev in vnanje vijake, nadalje variti klej, beliti jermenje in je dobro zgladiti, ko sta se klej in kreda posušila, navadil sem se nakladati v tornister in iz njega izkladati vojaške stvari. Z jedno besedo, vse, kar je treba znati dobremu vojaku, sem se dobro naučil po lastni želji, ne da bi me bilo treba siliti ali pa tudi le nagovarjati. Naposled sem prosil strijca, da mi je dovolil hoditi po dvakrat na teden v stotnijsko učenje, in zavzel sem mesto vojaka v drugi vrsti. Potem sem včasih šel v batalijonsko in celo polkovno učenje. Prosil sem tudi, da sem dvakrat imel dnevno službo pri stotniji; hotel sem se vsega poprej naučiti, predno se začne moja dejanska služba, to je po mojem 16. letu.

Koncem maja 1825. l. je bil prišel v Varšavo car Aleksander Pavlovič. Ko je bila parada na Marsovem polju bil sem v vrsti za vojaka in izvrstno sem prešel dva paradna marša t. j. tiho in hitro marširal in dobro sem ogledal pomiritelja Evrope in zmagovalca največjega vojskovodje in prisvojevalca novejšega časa. Potem sem